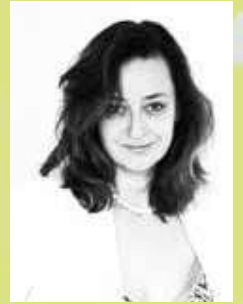

BLOCKCHAIN: INNOVATIE EN JURIDISCHE RISICO'S

ANJA DEKHUIJZEN is advocaat en partner bij Whitebridge Advocatuur. Zij is gespecialiseerd in IT, Sourcing en GDPR, en jurylid van de Sourcing Awards.

Herinnert u het zich nog? In de zomer van 2011 was Europa in de greep van de dodelijke EHEC-bacterie. In Duitsland overleden zeker dertig mensen aan de bacterie. In eerste instantie werd gedacht dat de oorzaak komkommers, sla of tomaten waren. De handel in deze groenten viel volledig stil na waarschuwingen voor de volksgezondheid, en leed een miljoenenverlies. Na weken van onderzoek bleek dat de oorsprong heel ergens anders lag, namelijk bij de teelt van biologische taugé.

Blockchain kan mogelijk helpen dergelijke rampen in de toekomst sneller op te lossen. Voedselveiligheid vereist snel inzicht in de productherkomst om gerichte recalls mogelijk te maken. Recent hebben voedselgiganten als Unilever, Nestlé en Walmart een initiatief genaamd Food Trust gelanceerd. Doel is dat alle spelers in de voedselketen worden geregistreerd in een blockchain. Met behulp van blockchain-technologie kan de volledige supplychain in de voedselketen binnen enkele seconden bekend zijn. Dit is slechts een van de vele voorbeelden waarbij blockchain toegepast kan worden op het gebied van track and chase.

De EU gelooft in blockchain. De Europese Commissie wil tot 2020 maar liefst 300 miljoen euro investeren, om de EU wereldwijd blockchain-marktleider te laten zijn. De voordelen van blockchain zijn bekend. De veiligheid wordt alom geroemd, en ook het onveranderbare (en daarmee betrouwbare) en transparante karakter van de in de blockchain opgeslagen informatie. Daarnaast vinden velen het aantrekkelijk dat met behulp van smart contracts vereenvoudiging wordt bereikt. Rond blockchain hangt een aura van innovatie en doorbreken van gevestigde ordes en patronen, dat jaren geleden ook rond de open-source-community hing.

Blockchain is geen doel op zich. Wat kan blockchain betekenen voor u en uw organisatie? Heeft u het nodig? Zijn er processen in uw organisatie waar blockchain nuttig is? Denk bijvoorbeeld aan toepassingen in de logistiek, betalingsmogelijkheden en het vast-

leggen van eigendom. Heeft u de kennis in huis (gehaald) om blockchain succesvol toe te passen?

Last but not least, heeft u een goed inzicht in de mogelijke juridische risico's van blockchain?

Aansprakelijkheid is een aandachtspunt. Bij blockchain is vaak belangrijk dat in de keten een transactie snel en ononderbroken wordt uitgevoerd. Wie is aansprakelijk als een computer in de keten downtime heeft waardoor een transactie niet wordt uitgevoerd? Wie is aansprakelijk indien door een coderingsfout een transactie verkeerd wordt uitgevoerd? Zeker wanneer men samenwerkt in een ecosysteem bij private blockchain, is het nuttig om helder in kaart te brengen wie welke rol en verantwoordelijkheid heeft.

Hoe verhoudt blockchain zich tot de GDPR (de Europese privacywet)? Naarmate er meer spelers actief een rol spelen binnen blockchain, kan de veiligheid en de beveiliging van de blockchain onder druk komen te staan. Een keten is zo sterk als de zwakste schakel. Datalekken ('inbreuk in verband met persoonsgegevens') kennen onder de GDPR een hoog boeteregime van 10 miljoen euro.

Daar waar het onveranderlijke karakter van gegevens in een blockchain kan leiden tot hoge betrouwbaarheid, kan dit zich bovendien tegen de blockchain keren wanneer er sprake is van opgeslagen persoonsgegevens. Het beginsel van dataminimalisatie onder de GDPR vereist dat persoonsgegevens zo snel mogelijk moeten worden gewist of onherkenbaar gemaakt na verwerking. Dit staat haaks op het onveranderlijke karakter van blockchain. Overtreding van het vereiste van dataminimalisatie kent onder de GDPR zelfs boetes tot 20 miljoen euro.

Bij publieke blockchain zit wellicht het grootste privacyrisico. Bescherming van persoonsgegevens gaat ervan uit dat duidelijk is wie verantwoordelijk is voor de verwerking van persoonsgegevens. Juist dit is bij publieke blockchain, met haar vele actoren, vaak een heikel punt. Hierdoor rijst de vraag of publieke blockchain in haar meest pure vorm (zonder enige centrale coördinatie) überhaupt sustainable is onder de GDPR. De Nederlandse privacywaakhond, de Autoriteit Persoonsgegevens, heeft tot op heden zich hier niet over uitgelaten. Het is nuttig dat hier duidelijkheid over komt, ter bevordering van innovatie. ✘